

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS PAĖMIMO VISUOMENĖS POREIKIAMS
ĮGYVENDINANT YPATINGOS VALSTYBINĖS SVARBOS PROJEKTUS ĮSTATYMO
NR. XI-1307 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP NR. TAP-19-991) (TAIS NR. 18-2028(2))**

2019-02-05 Nr. NV-339

Vilnius

Projekto rengėjas: Susisiekimo ministerija.

Projekto tikslas: Siekiama patobulinti žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus procedūras, ištaisyti teisinio reguliavimo spragas ir neaiškumus, atsisakyti tam tikrų perteklinių veiksmų.

Dabartinė situacija:

Siūlyti tobulinti Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo atitinkamų straipsnių nuostatas Susisiekimo ministeriją paskatino patirtis atliekant žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūras įgyvendinant didelės apimties ypatingos valstybinės svarbos projektus (pvz., Rail Baltica ir Via Baltica). Susisiekimo ministerija nurodo šias taisytinąs įstatymo nuostatas:

- visas žemės paėmimo procedūras gali atlikti tik projektą įgyvendinanti institucija, kuri būna paskirta įstatymu ar Seimo nutarimu; šiai institucijai nėra galimybės dalies paėmimo procedūrų pavesti atlikti savo reguliavimo srities įmonei ar įstaigai;

- kartu su prašymu patvirtinti specialųjį planą ir pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą Vyriausybei reikia pateikti ir žemės sklypų, kurių visą plotą ar jų dalis numatoma paimti visuomenės poreikiams, sąrašą ir valstybinės žemės sklypų, kurių valstybinės žemės nuomos ir panaudos sutartis numatoma nutraukti, sąrašą, nors šių sąrašų Vyriausybė nevertina, jie reikšmingi tik vykdant žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, o ne Vyriausybei priimant nutarimą;

- nėra reglamentuotas atvejis, kai žemės sklypų sąrašų duomenys neatitinka Nekilnojamojo turto registro duomenų;

- nėra reglamentuota situacija, kaip turi elgtis projektą įgyvendinanti institucija, jeigu rengiant žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektą paaiškėja, kad planuojamoje teritorijoje yra suformuota naujų žemės sklypų, pasikeitę jų savininkai ir (ar) naudotojai;

- nėra reglamentuota, kas tvirtina žemės paėmimo projekto darbų programą;

- yra nustatyti pernelyg trumpi terminai kai kurioms procedūroms atlikti; sistemiškai neišspręsti teisminių ginčų nagrinėjimo, asmens duomenų apsaugos klausimai; nurodomi pertekliniai įpareigojimai projektą įgyvendinančiai institucijai.

Projekto esmė:

Siūloma Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatyme padaryti šiuos pakeitimus:

- numatyti galimybę projektą įgyvendinančiai institucijai įgalioti (pavesti) savo reguliavimo srities subjektus (biudžetines įstaigas, valstybės įmones, bendroves) atlikti dalį įstatyme reglamentuotų žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrų ir (ar) jas finansuoti; konkretūs įgaliojimai šiems subjektams būtų nustatyti pagal poreikį, projektą įgyvendinanti institucija visais atvejais liktų atsakinga už žemės paėmimo procedūrą;

- panaikinti perteklinę nuostatą, kad kartu su prašymu patvirtinti specialųjį planą ir pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą Vyriausybei reikia pateikti ir žemės sklypų, kurių visą

plotą ar jų dalis numatoma paimti visuomenės poreikiams, sąrašą ir valstybinės žemės sklypų, kurių valstybinės žemės nuomos ir panaudos sutartis numatoma nutraukti, sąrašą;

- patikslinti žymos įrašymo Nekilnojamojo turto registre procesą ir įtvirtinti 5 darbo dienų terminą registro tvarkytojui patikrinti informaciją ir įrašyti žymą tais atvejais, kai tai padaryti įmanoma, ir nustatomi tolesni registro tvarkytojo ir projektą įgyvendinančios institucijos veiksmai tais atvejais, kai nustatomi Nekilnojamojo turto registro duomenų neatitinkantys žemės sklypų duomenys;

- patikslinti Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos veiksmų žemės paėmimo visuomenės poreikiams procese tvarką, išskiriant du atskirus šios tarnybos veiksmų etapus: pirmajame etape tarnyba patvirtina žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektą, paimamų visuomenės poreikiams žemės sklypų ir žemės sklypų, suformuotų pertvarkius žemės sklypų dalis, likusias nuo visuomenės poreikiams paimamų žemės sklypų dalių, kadastro duomenis, o antrajame etape priima sprendimą paimti žemę visuomenės poreikiams;

- tiksliai aprašyti šiuo metu nereglamentuotus atvejus; nustatyti ilgesnius, protingumo principą atitinkančius procedūrinius terminus, kurie iš esmės nepailgins žemės paėmimo procedūros;

- detalizuoti ir papildyti ginčų nagrinėjimo teisminėse instancijose klausimus, siekiant procesinės šalių lygybės;

- patikslinti nuostatas dėl žemės savininko ar kito naudotojo informavimo apie žemės paėmimo visuomenės poreikiams aktą, siekiant užtikrinti žemės sklypų savininkų ar naudotojų asmens duomenų apsaugą;

- nustatyti, kad žemės paėmimo projektų darbų programą tvirtina projektą įgyvendinančios institucijos vadovas arba jo įgaliotas asmuo;

- pagal galimybes sumažinti institucijų administracinę ir finansinę naštą ir atsisakyti tam tikrų perteklinių informavimo procedūrų.

Derinimas:

Suderinta su Aplinkos ministerija, Krašto apsaugos ministerija ir Žemės ūkio ministerija be pastabų; į Energetikos ministerijos, Teisingumo ministerijos ir Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pastabas atsižvelgta arba jos suderintos darbo tvarka.

Dėl Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabų, į kurias neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, pridedama **derinimo pažyma**.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė abejoja, ar neapibrėžtą dalį įgaliojimų, nustatytų (suteiktų) Seimo nutarimu ar įstatymu projektą įgyvendinanti institucija gali perleisti kitam subjektui, todėl siūlo atskirti (detalizuoti) funkcijas (procedūras), kurias galėtų atlikti ne projektą įgyvendinanti institucija, bet kitas subjektas; kartu pažymėta, kad lieka neaiškus funkcijų ir atitinkamai atsakomybės pasiskirstymo principas. Taip pat Teisės grupė atkreipė dėmesį, kad pagal Teisėkūros pagrindų įstatymą, kai keičiamame teisės akte keičiama daugiau kaip pusė jo straipsnių ar punktų, visas teisės aktas dėstomas nauja redakcija.

Atitiktis Vyriausybės programai:

Projektas Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlytume projektą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Vaclovas Medišauskas, tel. 8 706 63 814, el. p. vaclovas.medisauskas@lr.lt